

Протокол
засідання багатосторонньої групи з імплементації Ініціативи
щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях

Міненерго, платформа WEBEX

18.12.2024 (16:00 год)

Порядок денний

1. Про погодження Звіту ІПВГ за 2023 рік.
2. Про визначення моделі створення Національного секретаріату ІПВГ.
3. Інші питання.

Присутні: члени багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ від центральних органів виконавчої влади – 4; від громадськості – 4, від компаній – 5.

Список учасників засідання додається.

Микола КОЛІСНИК, заступник Міністра енергетики України, голова Багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ (далі – БГ ІПВГ) привітав учасників засідання і зазначив про важливість питань, які будуть розглядатися сьогодні на засіданні – погодження звіту ІПВГ за 2023 рік та визначення моделі Національного секретаріату ІПВГ

Микола КОЛІСНИК подякував всім зацікавленим сторонам за успішну і результативну роботу, зокрема ГО «Діксі груп» у спільній роботі з імплементації нового Стандарту ІПВГ та підготовці проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України про забезпечення прозорості у видобувних галузях». Зазначений проект готується до направлення до заінтересованих органів виконавчої влади на погодження.

Микола КОЛІСНИК коротко підсумував ключові результати роботи з впровадження Ініціативи прозорості у видобувних галузях (ІПВГ) за останній квартал.

Протягом цього періоду було проведено 14 консультацій у рамках валідації України, до яких долучились понад 70 представників громадянського суспільства, центральних органів влади та бізнесу. Ці консультації стали важливою платформою для обговорення основних питань щодо прозорості в видобувному секторі та зміцнення взаємодії між зацікавленими сторонами.

Також, спільно з членами Багатосторонньої групи ІПВГ за підтримки партнерів було організовано 6 воркшопів щодо перспектив та проблемних питань впровадження ІПВГ, проведено регіональні заходи щодо внеску видобувного сектору до місцевих бюджетів, тренінг щодо відкритих даних ІПВГ та хакатон з вдосконалення Порталу ІПВГ.

Міненерго підготовлено та погоджено з заінтересованими ЦОВВ:

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 р. № 858»;

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 3 переліку центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, відповідальних за виконання зобов'язань, що впливають із членства України в міжнародних організаціях» щодо внесення ІПВГ до переліку міжнародних зобов'язань України.

Найближчим часом Міненерго направить зазначені проекти актів на розгляд Уряду.

Крім того, ведеться активна робота над залученням додаткових ресурсів для розвитку порталу ІПВГ, а також для підтримки впровадження Ініціативи та виконання зобов'язань Плану дій Ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд».

Ці заходи створюють надійну основу для подальшого розвитку прозорості та підзвітності в видобувному секторі України. Микола КОЛІСНИК зазначив, що дуже важливо продовжувати спільний діалог та дискусії з членами БГ ІПВГ з питань, що потребують врегулювання.

Актуальним питанням є прийняття рішення щодо організаційної форми Національного секретаріату ІПВГ який має забезпечити стабільну, ефективну, довгострокову роботу з виконання міжнародних зобов'язань у зв'язку із приєднанням до ІПВГ.

1. Про погодження Звіту ІПВГ за 2023 рік

Представник незалежного адміністратора провів презентацію фінального Звіту ІПВГ за 2023 рік.

Звіт ІПВГ 2023 року є десятим Звітом України, який підготовлено відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» (далі –Закон України) та Стандарту ІПВГ. У цьому Звіті представлено підсумки діяльності 11 видобувних галузей упродовж звітного періоду, а саме галузей видобування кам'яного вугілля, природного газу і нафти, руд заліза, титану, марганцю, глин вогнетривких, глин тугоплавких, піску кварцового, каміння будівельного, руд урану, а також галузі транспортування природного газу і нафти у 2023 році. Звіт охоплює дані про запаси корисних копалин, їх експортно-імпорتنі операції, а також роль держави у функціонуванні видобувного сектору. Окрім того, Звіт ІПВГ за 2023 рік містить інформацію щодо нормативного та фіскального регулювання видобувних галузей, їхнього внеску в економіку України, соціальних та екологічних платежів видобувних компаній та їхнього впливу на довкілля.

Рішенням БГ ІПВГ від 23 вересня 2024 року було продовжено термін подання суттєвими підзвітними компаніями звітів про платежі на користь держави до 15 жовтня 2024 року.

Рішенням БГ ІПВГ від 13 листопада 2024 року дозволено включення до звіту ІПВГ за 2023 року інформації від суттєвих підзвітних компаній, які подали звіт про платежі через Портал ІПВГ до 12 листопада 2024 року.

Станом на 12 листопада 2024 року незалежним адміністратором було зафіксовано, що 51 суттєва підзвітна компанія подала Звіт про платежі на користь держави через Портал ІПВГ. Ще 2 суттєві компанії (ПрАТ «Укргазвидобуток» та ТОВ «Пром-Енергопродукт») подали через Портал ІПВГ Звіт про платежі на користь держави у період з 9 по 12 грудня 2024 року.

На голосування винесено питання про включення інформації, наданої ПрАТ «Укргазвидобуток» та ТОВ «Пром-Енергопродукт» до Звіту ІПВГ за 2023 рік.

За підсумками обговорення члени Багатосторонньої групи ІПВГ проголосували «за» одноголосно.

Представник незалежного адміністратора додатково звернув увагу на виявлені розбіжностей на етапі первинної звірки. Низка компаній прозвітувала про сплату податку на прибуток підприємств у 2023 році, тоді як за даними ДПС інформація щодо фактичної сплати була відсутня. За результатами додаткового опрацювання з ДПС виявлених розбіжностей, було підтверджено, що відповідними компаніями було здійснено відповідні платежі. Незалежним адміністратором були здійснені коригування майже 6,7 млрд грн.

У 2023 році було визначено 59 компаній, що підлягали звірці податкових та неподаткових платежів на користь держави. Усі суттєві підзвітні компанії, згідно з даними державних органів, сумарно за суттєвими видами платежів сплатили 147 228 706,33 тис. грн (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ). В межах підготовки Звіту ПІВГ за 2023 рік, від 51 з 59 суттєвих підзвітних компаній було отримано інформацію про їх платежі на користь держави. У результаті, повнота звірки склала 98,15% за обсягом надходжень на користь держави або 144 501 342,81 тис. грн.

Під час підготовки техніко-економічного аналізу було виявлено, що на підставі відомостей Держгеонадр щодо власників спеціальних дозволів на користування надрами, розміщених на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, неможливо встановити, чи відносяться 251 суб'єкти господарювання до підзвітних компаній в розумінні Закону України через неповну інформацію щодо того, чи здійснюють вони видобування корисних копалин загальнодержавного значення. Однією з причин неможливості чіткого встановлення того, чи належить корисна копалина до корисних копалин загальнодержавного значення, пов'язана з тим, що відповідно до законодавства окремі види корисних копалин відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.12.1994 № 827 «Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення» (далі – Постанова № 827) можуть мати як загальнодержавне, так і місцеве значення (пісок, суглинок, вапняк), і відповідна інформація відсутня у відкритому доступі. Низка компаній, які сплачують рентну плату за користування надрами за видобування підземних вод, не мають спеціального дозволу на користування надрами з огляду на особливості правового регулювання, і не є підзвітними компаніями для цілей Закону України.

Незалежний адміністратор рекомендував, членам БГ ПІВГ спільно з Міністерством енергетики України звернутися до Держгеонадр з проханням розширити поточний набір відкритих даних, а саме:

1. Додати графу, яка буде відображати інформацію про належність копалини до тієї чи іншої категорії (загальнодержавної чи місцевої).

2. У графі «корисна копалина» надати повний перелік всіх корисних копалин, зазначених у спеціальному дозволі на користування надрами.

У травні 2024 року на засіданні БГ ПІВГ було обговорено необхідність проведення додаткового аналізу доцільності включення до Звіту ПІВГ сектору видобування підземних і поверхневих вод та лікувальних грязей. Це питання є важливим як з точки зору забезпечення екологічної прозорості, так і з огляду на соціально-економічний вплив водокористування.

Згідно з Постановою № 827 до корисних копалин загальнодержавного значення з водних ресурсів належать поверхневі води (ропа лікувальна), а також підземні води, які поділяються на кілька категорій: мінеральні (лікувальні, лікувально-столові, природні столові); питні (для централізованого водопостачання, для нецентралізованого водопостачання); технічні; промислові; теплоенергетичні. Інші поверхневі води не належать до корисних копалин.

662 суб'єкти господарювання володіли спеціальними дозволами на користування надрами на підземні води у 2023 році.

Олександр ШУМСЬКИЙ, начальник управління адміністрування ресурсних платежів, рентної плати та місцевих податків і зборів з юридичних осіб Департаменту податкового адміністрування Державної податкової служби України, член БГ ІПВГ, уточнив, що ще близько 3000 компаній володіють дозволами на спеціальне водокористування і сплачують ренту плату за користування надрами до бюджету відповідного рівня, тому ігнорувати такий обсяг підзвітних компаній без додаткового аналізу не буде доцільним.

Члени БГ ІПВГ погодились продовжити обговорення цього питання у робочих підгрупах та на наступних засіданнях БГ ІПВГ.

Володимир ПРИЩЕНКО, заступник начальника відділу Управління моніторингу та аналізу розвитку нафтогазових ринків Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері НКРЕКП, член БГ ІПВГ, наголосив на необхідності більш чіткого розмежування у звіті термінів транспортування та переміщення вуглеводнів.

На голосування винесено питання про погодження Звіту ІПВГ за 2023 рік.

За підсумками обговорення члени Багатосторонньої групи ІПВГ проголосували «за» одноголосно.

2. Про визначення моделі створення Національного секретаріату ІПВГ

Зазначено про важливість якнайскорішого створення Національного секретаріату ІПВГ.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» нагляд за процесом розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ здійснює багатостороння група з імплементації ІПВГ.

Для забезпечення роботи багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ Міненерго утворює Національний секретаріат ІПВГ. Законом України визначено основні завдання Національного секретаріату ІПВГ, а саме:

- координація роботи БГ ІПВГ з Міжнародним секретаріатом ІПВГ та Міжнародним правлінням ІПВГ;
- координація роботи БГ ІПВГ з незалежним адміністратором, медіа, сторонами, залученими до впровадження ІПВГ;
- забезпечення підготовки плану заходів, спрямованих на реалізацію вимог ІПВГ, організація його виконання ;
- забезпечення підготовки та проведення засідань БГ ІПВГ, ведення протоколів засідань багатосторонньої групи та оприлюднення її рішення;
- організація та проведення заходів, необхідних для виконання завдань у рамках імплементації ІПВГ в Україні;
- забезпечення контролю за виконанням протокольних рішень багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ;
- виконання інших завдань відповідно до Положення про багатосторонню групу з імплементації ІПВГ.

Протягом останніх років, відповідно до Рішення БГ ІПВГ функції національного секретаріату ІПВГ виконував Директорат Міненерго у складі якого функціонує експертна група з питань ІПВГ (3 фахівці) та залучений зовнішній експерт який працював за підтримки GIZ або Світового Банку.

У жовтні цього року ТОВ «Ернст енд Янг» проведено презентацію дослідження міжнародної практики створення та регулювання діяльності національних секретаріатів, яке було підготовлено за підтримки Світового банку. На семінарі були присутні члени БГ ІПВГ та інші зацікавлені сторони, які мали можливість висловити свою думку і пропозиції.

Серед усіх моделей, було вирішено винести на розгляд БГ ІПВГ дві моделі.

Модель 1. Національний секретаріат, який функціонуватиме як постійний допоміжний/дорадчий орган при Міністерстві енергетики України до складу якого будуть залучені фахівці Міненерго.

Модель 2. Національний секретаріат, який функціонуватиме як постійний допоміжний/дорадчий орган при Міністерстві енергетики України, який частково складатиметься з фахівців Міненерго та зовнішніх експертів, які будуть підтримуватися за рахунок донорської допомоги

Ігор КОВАЛЬОВ, генеральний директор Директорату ресурсоефективних трансформацій зазначив, що в даних умовах найбільш прийнятним варіантом є Модель 2, а саме: створення Національного секретаріату у формі консультативно-дорадчого органу у складі працівників Міненерго, інших заінтересованих сторін та незалежних консультантів. Склад та Положення про Національний секретаріат після узгодження з БГ ІПВГ будуть затверджені наказом Міненерго.

Також, Ігор КОВАЛЬОВ акцентував увагу на перевагах Моделі 2, зокрема:

- дорадчий/допоміжний орган створюється Міністерством енергетики, що відповідає положенню Закону України щодо створення Національного секретаріату;
- функції допоміжного/дорадчого органу сумісні з функціями Національного секретаріату;
- не має потреби створення окремої юридичної особи;
- консультанти, залучені донорами, можуть бути членами допоміжного органу (за згодою).
- гнучкість у зміні кількості членів допоміжного органу в залежності від пріоритетних завдань.

Світлана МІЗІНА, радник проєкту «Ефективне державне управління завдяки GovTech і прозорості в Україні», Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) зазначила на важливості включення до Національного секретаріату співробітників відповідальних за роботу Порталу ІПВГ, який сьогодні за підтримки донорів відіграє важливу роль у забезпеченні прозорості.

Олексій ОРЛОВСЬКИЙ, директор Програми «Демократія і належне врядування» Міжнародного Фонду «Відродження», член БГ ІПВГ підтримав Модель 2 створення Національного секретаріату та акцентував увагу, що до Плану дій Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» на 2023-2025 рік (далі – План дій ПВУ) включено завдання «Інституалізація імплементації міжнародної Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях».

Реалізація цього завдання передбачає 7 кроків, одним з яких є створення Національного секретаріату ІПВГ.

Також, Олексій ОРЛОВСЬКИЙ зазначив, що члени БГ ІПВГ ведуть роботу з донорами для забезпечення підтримки у впровадженні Плану дій ПВУ, в т.ч. і щодо підтримки створення Національного секретаріату ІПВГ.

На голосування винесено питання рекомендувати Міненерго створити Національний секретаріат у формі консультативно-дорадчого органу у складі працівників Міненерго та незалежних консультантів (Модель 2).

За підсумками обговорення члени Багатосторонньої групи ІПВГ проголосували «за» одностайно.

РІШЕННЯ

1. Включити інформацію, надану ПрАТ «Укргазвидобуток» та ТОВ «Пром-Енергопродукт» до Звіту ІПВГ за 2023 рік.
2. Погодити Звіт ІПВГ за 2023 рік із врахуванням висловлених зауважень і пропозицій.
2. Рекомендувати Міненерго створити Національний секретаріат у формі консультативно-дорадчого органу у складі працівників Міненерго та незалежних консультантів.

**Заступник Міністра енергетики України,
Голова Багатосторонньої групи ІПВГ**

Микола КОЛІСНИК

Список

учасників засідання Багатосторонньої групи ІПВГ
18 грудня 2024 року

1. Микола КОЛІСНИК - заступник Міністра енергетики України, Голова Багатосторонньої групи ІПВГ;
2. Олександр ШУМСЬКИЙ - начальник управління адміністрування, рентної плати, екологічного податку та місцевих податків і зборів з юридичних осіб Департаменту оподаткування юридичних осіб Державної податкової служби України, член БГ ІПВГ;
3. Володимир ПРІЩЕНКО - заступник начальника відділу Управління моніторингу та аналізу розвитку нафтогазових ринків Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері НКРЕКП, член БГ ІПВГ;
4. Михайло КАМАСА - завідувач Сектору організаційного забезпечення, взаємодії зі ЗМІ, та міжнародного співробітництва Державної служби геології та надр України, член БГ ІПВГ;
5. Володимир КУШІЛЬ - начальник Сектору взаємодії з центральними органами влади АТ «Укргазвидобування», член БГ ІПВГ;
6. Петро МАКСИМЧУК - менеджер проєктів відділу розвідки та видобування АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», член БГ ІПВГ;
7. Оксана АНДРІЙКО - провідний фахівець з податкового обліку ПАТ «Укрнафта», член БГ ІПВГ;
8. Юлія БОРЖЕМСЬКА - менеджер з регуляторної політики ТОВ «ДТЕК Нафтогаз», член БГ ІПВГ;
9. Сергій ПРОЩЕНКО - менеджер із зв'язків з громадськістю, ПрАТ «ПРИРОДНІ РЕСУРСИ», член БГ ІПВГ;
10. Орест МИКИТА - голова Громадської спілки «Агенція місцевого економічного розвитку Яворівщини», член БГ ІПВГ;
11. Олексій ОРЛОВСЬКИЙ - директор Програми «Демократія і належне врядування» Міжнародного Фонду «Відродження», член БГ ІПВГ;
12. Ольга ХАУЛЯК - голова громадської організації «Агенція розвитку та співробітництва», член БГ ІПВГ;

13. Людмила ШЕСТАКОВА - виконавчий директор громадської організації «Флора», член БГ ІПВГ;
14. Марина БУЗАНЬ-СВІРСЬКА - менеджер проєктів ГО «НОВА Енергія», спостерігач БГ ІПВГ;
15. Андрій МАЛЕТИН - ГО «Станіславська правозахисна група», спостерігач БГ ІПВГ;
16. Наталія ПЕРЕТЯТЬКО - ГО «НОВА Енергія», спостерігач БГ ІПВГ;
17. Ігор КОВАЛЬОВ - генеральний директор Директорату ресурсоефективних трансформацій;
18. Оксана КОЛОСОВА - керівник експертної групи аналізу даних та забезпечення прозорості у видобувних галузях Директорату еурсоефективних трансформацій Міненерго;
19. Лариса МИКИТКО - державний експерт експертної групи аналізу даних та забезпечення прозорості у видобувних галузях Директорату еурсоефективних трансформацій Міненерго;
20. Ольга ЗУЗАНСЬКА - головний спеціаліст експертної групи аналізу даних та забезпечення прозорості у видобувних галузях Директорату еурсоефективних трансформацій Міненерго;
21. Сергій ГАЛЮК - представник Міністерства фінансів;
22. Олександр БІЛАН - начальник відділу взаємодії з органами влади департаменту комунікацій та взаємодії з органами влади АТ «Укргазвидобування»;
23. Світлана МІЗІНА - експерт проєкту «Ефективне державне управління завдяки GovTech і прозорості в Україні», Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ);
24. Віталій ФИЛЕНКО - експерт з впровадження ІПВГ в Україні;
25. Костянтин ТАРАНЕЦЬ - Старший менеджер ТОВ «Ернст енд Янг»
26. Ірина КАЛИТА - експерт ТОВ «Ернст енд Янг»;
27. Валентин КИШЕНЯ - експерт ТОВ «Ернст енд Янг»;
28. Олександра ХРАМЦОВА - експерт ТОВ «Ернст енд Янг».